

Sygn. akt SNO 23/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego,
po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 czerwca 2014 r.,
sprawy obwinionego **M. M.**
sędziego Sądu Rejonowego
w związku z odwołaniem obrońcy obwinionego
od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego
z dnia 22 stycznia 2014 r.

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2014 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał obwinionego M. M. za winnego popełnienia przewinienia służbowego polegającego na tym, że w dniach 15 - 16 października 2011 r., 18 - 19 maja oraz 1 października 2012 r. jako sędzieja Sądu Rejonowego bez wymaganego przepisem art. 86 § 4 u.s.p. zawiadomienia Prezesa Sądu Okręgowego o zamiarze

podejmowania dodatkowego zatrudnienia podejmował odpłatnie zatrudnienie na podstawie umów o dzieło zawieranych z Wydawnictwem [...] Sp. z o.o. z siedzibą w W. w formie prowadzenia wykładów z zakresu prawa karnego i postępowania karnego, w ramach kursów przygotowawczych do egzaminów wstępnych na aplikacje prawnicze oraz w okresie od dnia 8 października 2011 r. do 19 listopada 2012 r. w ramach umów o dzieło zawieranych z Działem Szkolenia Kuratorów Sądowych i Urzędników Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury prowadził wykłady z zakresu prawa karnego i postępowania karnego, zaś w dniach 9 i 11 lipca 2013 r. jako sędzia Sądu Rejonowego, nie mając wiedzy jak zostało rozpoznane jego zawiadomienie skierowane do Prezesa Sądu Okręgowego, o którym mowa w art. 86 § 4 u.s.p., o zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, podjął odpłatnie zatrudnienie na podstawie umowy o dzieło zawartej z Wydawnictwem [...] Sp. z o.o. z siedzibą w W. i w konsekwencji przeprowadził wykłady z zakresu prawa karnego i postępowania karnego mimo sprzeciwu Prezesa Sądu Okręgowego, to jest przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 u.s.p. i na podstawie art. 109 § 1 pkt 1 u.s.p. wymierzył obwinionemu karę dyscyplinarną upomnienia.

W odwołaniu od tego wyroku, obwiniony sędzia M. M. wniósł o jego zmianę poprzez odstąpienie od wymierzenia kary dyscyplinarnej, na podstawie art. 109 § 5 u.s.p. w zw. z art. 427 § 1 i art. 437 § 1 k.p.c. oraz art. 128 u.s.p. Obwiniony sędzia M. M. w odwołaniu nie kwestionował zaskarżonego wyroku w części odnoszącej się do popełnienia przez niego przewinienia dyscyplinarnego. W odwołaniu od wyroku zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Podniósł, że jego zachowanie należy zakwalifikować jako tzw. „wypadek mniejszej wagi”, co z kolei przemawia za odstąpieniem od wymierzenia mu kary.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Z uwagi na podstawę odwołania obwinionego, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny obowiązany był ocenić, czy przewinienie dyscyplinarne, którego dopuścił się obwiniony może, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, zostać uznane za „wypadek mniejszej wagi”.

Obwiniony swoim zachowaniem naruszył art. 86 § 4 u.s.p. Ustalono, że w dniach 15 - 16 października 2011 r., 18 - 19 maja oraz 1 października 2012 r., a także od 8 października 2011 r. do 19 listopada 2012 r., bez wymaganego przez art. 86 u.s.p. zawiadomienia prezesa, prowadził odpłatnie zajęcia dydaktyczne we współpracy z Wydawnictwem [...] oraz Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury, a ponadto w dniach od 9-11 lipca 2013 r. prowadził odpłatne zajęcia dydaktyczne we współpracy z Wydawnictwem [...] mimo sprzeciwu właściwego prezesa.

Przepis art. 109 § 5 u.s.p. wprowadza pojęcie przewinienia dyscyplinarnego mniejszej wagi, jednakże nie definiuje tego pojęcia; takiej definicji nie zawiera także prawo karne materialne. W orzecznictwie dyscyplinarnym prezentowany jest pogląd, że przy ocenie wypadku mniejszej wagi należy uwzględniać wyłącznie przedmiotowo – podmiotowe znamiona czynu, gdyż inaczej dochodziłoby do pomniejszania wagi czynników decydujących o kwalifikacji prawnej czynu oraz wpływających na wymiar kary. Przyjęcie wypadku mniejszej wagi jest rozstrzygnięciem o kwalifikacji prawnej czynu, która nie może być związana ani uzależniona od osobowości obwinionego, jego opinii, zachowania się przed i po popełnieniu czynu, a także innych okoliczności mających wpływ na wymiar kary, lecz leżących poza czynem (por. wyroki Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 18 września 2002 r., SNO 24/02 i z dnia 24 czerwca 2003 r., SNO 34/03).

W przypadku popełnienia przez obwinionego sędziego przewinienia dyscyplinarnego mniejszej wagi istnieje możliwość odstąpienia od wymierzenia kary dyscyplinarnej (art. 109 § 5 u.s.p.). Odstąpienie od wymierzenia kary dyscyplinarnej ma zatem charakter fakultatywny, co oznacza, że wyłącznie od oceny Sądu Dyscyplinarnego zależy ustalenie, czy w konkretnej sprawie dyscyplinarnej zachodzą przesłanki do zastosowania tej instytucji.

Odnosząc się, po myśli art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., do zarzutów zawartych w rozpoznawanym odwołaniu należy stwierdzić, że brak jest podstaw do jego uwzględnienia.

Argumentacja obwinionego zawarta w odwołaniu, wskazująca na istnienie przesłanek do odstąpienia od wymierzenia mu kary, nie zasługuje na uwzględnienie. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy brak jest podstaw do

uznania, że czyn stanowiący przewinienie dyscyplinarne, którego dopuścił się sędzia M. M., może zostać uznany za „wypadek mniejszej wagi”.

Artykuł 86 § 4 u.s.p. przewiduje, że sędzia ma obowiązek zawiadomienia właściwego prezesa, o zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1 tego przepisu. Zawarte w przepisie sformułowanie „zawiadomienie o zamiarze”, wskazuje jednoznacznie na zakres obowiązku nałożonego na sędziego. Należy mieć jednocześnie na uwadze fakt, że zasadą jest, iż sędzia nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, natomiast prowadzenie zajęć naukowo – dydaktycznych (art. 86 § 1 u.s.p.) jest od tej zasady wyjątkiem. Podejmowanie przez sędziego dodatkowego zatrudnienia dopuszczalne jest jedynie przy spełnieniu warunków określonych w tym przepisie. Nie ulega wątpliwości, że obowiązkiem sędziego, który chce podjąć dodatkowe zatrudnienie, jest zawiadomienie o tym prezesa sądu. Skoro przepis ustawy wyraźnie wskazuje, że sędzia zgłasza „zamiar podjęcia zatrudnienia”, to nie ulega wątpliwości, iż zgłoszenie powinno mieć właściwą formę i powinno zostać złożone z odpowiednim wyprzedzeniem. Podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez sędziego jest dopuszczalne jedynie wówczas, jeżeli jego wykonywanie nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego (art. 86 § 1 *in fine* u.s.p.). Z tego też względu istotne jest złożenie zawiadomienia w takim czasie, aby właściwy prezes sądu miał możliwość dokonania oceny, czy wykonywanie dodatkowego zatrudnienia nie wpłynie na pracę orzeczniczą sędziego, oraz ewentualnie wyrażenie w tym zakresie sprzeciwu. Nie można podzielić oceny obwinionego, że z uwagi na formalny charakter przypisanego przewinienia dyscyplinarnego, stopień szkodliwości czynów, których się dopuścił, jest niewielki. Nie uwzględnia ona w należyтым stopniu szczególnych wymogów dotyczących dodatkowego zatrudnienia sędziów związanych z pozycją ustrojową sądów.

Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd Dyscyplinarny, obwiniony w dniach 15 - 16 października 2011 r., 18 - 19 maja oraz 1 października 2012 r., a także w okresie od 8 października 2011 r. do 19 listopada 2012 nie tylko prowadził zajęcia dydaktyczne bez wymaganego zgłoszenia, ale w dniach 9 -11 lipca 2013 r. przeprowadził zajęcia, choć prezes sądu wyraził sprzeciw. Wprawdzie obwiniony, wobec zamiaru prowadzenia zajęć w dniach 9 -11 lipca 2013 r. złożył

zawiadomienie (za pośrednictwem poczty), lecz uczynił to w terminie, który uniemożliwił prezesowi zapoznanie się z zawiadomieniem przed terminem zajęć, co stanowiło podstawę do wyrażenia sprzeciwu. Sam obwiniony przyznał przy tym, że nie zainteresował się, czy zgłoszenie dotarło do prezesa oraz jakie jest jego stanowisko. Nie ulega także wątpliwości, że przewinienie dyscyplinarne obwinionego było przez niego zawinione, a w świetle dokonanych ustaleń nie sposób przyjąć, aby stopień tego zawinienia był znikomy – jak twierdzi obwiniony. Obwiniony musiał mieć bowiem świadomość, że zawiadomienie w formie, którą zastosował, jest jedynie formalnym wypełnieniem obowiązku wynikającego z art. 86 § 4 u.s.p. Świadczy to o wyraźnym lekceważeniu obowiązku nałożonego przez ustawę.

W świetle dokonanych ustaleń nie ulega wątpliwości, że obwiniony swoim zachowaniem kilkakrotnie i w sposób zawiniony naruszył obowiązek wynikający z art. 86 § 4 u.s.p., przez co dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego. Wymierzenie mu zatem kary dyscyplinarnej upomnienia, stanowiącej najłagodniejszą formę kary dyscyplinarnej, nie doprowadziło do naruszenia przez Sąd Dyscyplinarny przepisów wskazanych przez obwinionego w odwołaniu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.